

Minnen

SYLVIA MÅSAN

Burmaväjjan, fornisländsk å je filmgrop å läsk

Bängsarvi bor i i, männ då i va litn boddum vir nidå Skålväjkk umm sumårär. Summ år vamm vir da dässt skåjjlan add byrrtä. Ä tog siutto minutär däjjt minn sykkälñ upå Burmaväjjan, Sundsväjjan å uppättär BP-båkkån. Upå do tidi sykkälät i elä väjjan. Nu sa i då innt fösötj jänn gångg. Burmaväjjan a jämmt ve son gropån. Mångg gångg e ann släkkså jätt tvättbräd, å ä e full bar roli umm ann yppnär munnen å se aaaa mäss ann fa, fö då låt ann ju sammänn fråtålapp.

Burmaväjjan jättär ä, ja, männ kåmmun a skriva Skålviksvägen upå stjylltn. I jätt protokåll fö embygdsförenindji stor ä att styrälsn a godtjänna kåmmunas föslag tä vegånammn upå Soldi. Männ dämm annt skriva åjtt vännd ä va fö nammn. Kannstji va Skålviksvägen minn da. I a ärt att innt dämm villd a nammnä ättär nå ljott inbördeskrig i Burma. I e litä förarrgadn fö eta. Fö de fössta så sa ä jätt so ä jättär 'enligt folkmun'! Son stor ä i »Lagen om ortnamn och god ortnamns-sed«: "hävdvunna ortnamn ska inte ändras utan starka skäl". Släjkt finggum vir lär væss då i las Nordiska språk med historisk inriktning. Ä va rasnd roli. Roligäst va nug fornisländsko. Ä vannt so svårt fö mi så pratär soldmål. I minns i tykkt ä va lusstit att dämm add skriva fotn männ ment elä benä (i Eddan, älld vännd ä va), männ sä kamm i jug

att mamma brukät säjj ogor, å ment elä anletä. ”Tvätt di umm ogor nu.”

Bi ä fö drjogt tä leså ita upå soldmål få du full vöjil di litä å leså nå ana. Ä tar jätt tag tä veni si. Du kann ju trän upå jätt styttj i sed.

Burmaväjjan sulld ä ju anndl umm. Jo, fö de andra så e ä vikktit tä djärå bruk åv istorio, vänndfö ä jättär såmm ä jättär. Fyri 1943 rakk väjjan bar frå Årkränksbruni båta Skålväjjk. Väjjan vårt färdån änn båta Jesundväjjan mäss kinesisk, brittisk å amerikansk militär fösötjät ta ättbakär Burmaväjjen frå japanär, så add åkkupera bå Burmaväjjen å elä Burma. Ä va visst utämörkallär så byddjät väjjan, å nånn a leti att nå Norby-karrär döpat ann tä Burmaväjjan. ”Ja, Stunis Karl va full minn da”, let Masers Mas (Mats Wik), då i pratät vi ann. ”I alla fall va ä byn Utämör så add ansvarä fö väjjan.” Mas minns yvyrsvämnindji då ann va småpöjkk upå 50-talä, å Burmaväjjan va full i räpipor inåni Skålväjjk. Ä va mytjy mer vatn då älld upå ostn -85, säjld ann. Dänn ostn va i å Tord ini båtäjjsi å fösötjätum ta redä ä så flot ikringg da ini. Ann fikk bada. I tykkt ä va fö källt å sät i båtüm i ställä. Byrtjännmör ligg inåminn Skålväjjk å sudyvyr. Ä kann då innt finnas

Svarmas Nelly och Hinders Rut. Foto ur Svarf Nelly Jönssons fotoalbum på solfoto.se

nånn nu så a nå minn frå då dämm tog muså i Byrtjännmör å nidå Olär åjttminn Burmaväjjan. Upå solfoto.se finns ita kortä, ”Svarfmas Nelly och Hinders Rut vid torvhämtning”. I minns ju dämm kelinggär, så va i mammas älldär. Mäj mamma ädd ju fylla unndra år nu i april umm o ädd livå. Ä e bra att någä musåäjjs sto kvär änn ättär

väjjim, männ istorior umm dämm ädd su berättas! Upå Byrtjännmör e ä ju golfban nu. Då dämm byddjät on, va i urolin att ä sulld bi nå tok minn besprutningg å djiffit, så sulld färå båti brunnän. I rinndjät båta stadsarrtjitätcktn, å sulld ärå vänndfö dämm add byrrtä utä fö att fastietsegrär add fännndji säjj nå. Jo, dämm add skriva upå, säjld ann. Näj, säjld i. Jo, Israelsson add viffita minn nå paper upå sammanträda å saggt att ann add unndärskriffär. Måsäj vännd ä va fö paper ann viffität minn. I alla fall vårtt innt ä so dummt minn golfbano, fö kusun männ, Sune, brukär dra skäjdsporär da. Jätt tag, då i add åka spori båta slogbudi ata Jesundväjjan, älld i å su fräd rovklimmpär, fö i add sätt å mi nå släjkt modärnt underställ, så kannstji ädd ve bra umm i ädd vurrti nug svättån.

Berömdetär amm vir afft nidå Skålväjjk o! Mamma väjjsät mi je grop, så vårtt kvär ättär film-insplyndji åv »Häxan«. Naima Wifstrand, så va berömd sånggärsk, skådespylärsk å regissör, spylät mormor a äxo. Filmän add premiär i Paris i april 1956, så kannstji dämm va ini Skålväjjtji sumårn fyri. Då i letät ättär gropi upå sjuttitalä duvd innt i finnatt on.

Vid inspelningen av filmen Häxan. Naima Wifstrand och Marina Vlady

Burmaväjjen. Foto: Torbjörn Nääs

Burmaväjjen vårt äldär asfalteradn fyri kammunsammanslagndji 1972, då Sollerö kommun kringgät si asfalter nästan yvyrållt. I a ärt att ä va fö att innt fok sulld tjör da so mytjy. Frå Jesundum gor ä visst jänn minut fortär tä åk da a Mora älld tä åk umm Väjjkär. So säjdd i alla fall Kari-måstär upå do tidi mäjjnä kusinär brukät va nidå Skålväjjk. I minns att vir tälltätum båta Långgarn, å nånn va rädd fö vårrmär. Å i köjttät skolosl, så fötär sågäjjt släkkså upå jänn elefant. Jätt tag sykklätum i å Elisabet upi Koopen å tjöpätum läsk. Ä va litä märrkvärdit a mi minn lässk, så i bestämmät att vir finggum lov tä åk långgan veg inå vir sulldum få drikk ir eta goda. Vir åkätum nästan båta Isundväjjen. Ä låt full innt so långt, männ i tror innt vir vamm so gammblär. I a åka mytjy sykkäl. Jätt tag sykklät i a Falun, å jättbakär nästa dag. Männ i fikk vännt i åln då i byrrdå kumå emat a soldskojan. Då i svänggät inå Burmaväjjen va Flint Gunnar äjtt, å ann säjdd att i add fänndji knarr i åln. Ja, ä knarrät upå nå vis.

Båta Skålväjjk brukät ä kumå je kelingg så jättät Flinta Alma, då i va litn. I såt ilag min mamma å Alma å klippät mattslarrvor å ärdå mäss dämm pratät. Ä e ju arrmli att i minns so dåli. Ä e mätt handikapp, så kannstji i a afft ännd sä i köjttät ikull å slo skållan i brunnslutjä da.

Siljan. Foto: Torbjörn Nääs

I fikk ligg da je el viku utåfö tä röd mi. I minns i alla fall att i fikk jätt vykort frå jänn så sysstär mäjj va ilag minn upå do tidi. Ä va märrkvärdit, ä. Javisstja, Alma. Ä måsst a ve umm ostär o brukät kumå, ättärsåmm ä jämmt va mörrkt, so i minns ä. Å jännda så lysät va jälldn å fotosjenlampo. Alma bodd ilag minn bror sänn mittmot Flinta, alltså da Micke Flintas fad add bilverkstad ata da Sollerömacken e nu. Tännk uku liti stugu dämm bodd i!

Bondeson va dånn så byrrdå byddj nidå Skålväjjk. Morfarstugu källätum vir onumas stugu. Elä släkti sammläs da innmilå, å då kann ä ännd att ann få siå tatuerindji 'Bondeson'. Ä e sannt! Ä sit upå jän kvid upå jätt kusinbarn. Anders Bondeson e alltså männ morfar. Ann byddjät fjortio tjörrtjbåtar å va byddjmästar. Jätt tag drog ann upir mi ir vatni, då i add gändji attännd upå bryddjo dässt i dammp i. I minns att i bar fo nidi, å sä upp attä, å då drog ann upp mi. I kann full a ve runnt säkks år. Ä va sunndan, å i add je väjtt kläningg minn blå bljomär.

I Sool-Öen 2007 finns o jänn artikkäl umm Burmaväjjen, så Bus Gunnel a skriva, utifallatt du vill vitå mer.

Sylvia Måsan